

Przypomnienie zasad dobrej praktyki wykonywania badań rentgenodiagnostycznych

Joanna Maciocha

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. św. Rafała w Czerwonej Górze

Wprowadzenie systemów cyfrowych, poza wieloma pozytywnymi aspektami, pokazało również swoją drugą stronę w postaci mniejszych bądź większych błędów, często związanych z pośpiechem w związku z ciągle zwiększającą się liczbą badań rentgenodiagnostycznych. Widoczna jest konieczność uregulowania prawnego zawodu elektroradiologa w dobie ciągłego rozwoju radiologii oraz obecności elektroradiologa podczas procedur medycznych, nie tylko w zakresie klasycznej rentgenodiagnostyki. Konsekwencją braku tego jest nieznanostwo działania aparatów rentgenowskich, zwłaszcza tych w pełni cyfrowych, brak udziału w szkoleniach, nieznanostwo przepisów oraz szeroko pojmowany samorozwój. W środowisku nadal można zaobserwować wielu elektroradiologów, którzy nie dążą do podnoszenia swoich kwalifikacji, a jedynie wykonują badania „automatycznie”.

Wykonanie badań w pracowni rentgenowskiej opiera się na opracowanych na podstawie procedur wzorcowych szczegółowych medycznych procedurach radiologicznych [1, 2], które powinna posiadać każda jednostka wykonująca badania rentgenowskie. W procedurach wzorcowych występuje punkt o minimalnym czasie wykonywania badania, co nie oznacza, że konieczny jest pośpiech personelu i pomijanie jakiegokolwiek czynności związanej z prawidłowym jej przeprowadzeniem.

Każde badanie zaczyna się od przygotowania i tzw. kuchni, czyli sprawdzenia poprawności skierowania zgodnie z obowiązującymi przepisami [3], przygotowania i zdezynfekowania urządzenia, wyboru odpowiedniej techniki badania. Dopiero w kolejnym etapie przychodzi czas na pacjenta, sprawdzenie danych, wytlumaczenie przebiegu badania, uzyskanie informacji o ewentualnej ciąży pacjentki, prawidłowe ustawienie, dobranie odpowiedniej ochrony radiologicznej, filtracji, wycentrowanie oraz kolimację wiązki pierwotnej, aby w końcowym etapie wykonać ekspozycję, co – wbrew pozorom – nie jest ostatnim krokiem. W momencie ukazania się obrazu na ekranie stacji

roboczej następuje „postprocessing”, oznaczenie między innymi strony badanej oraz uzupełnienie skierowania o parametry ekspozycji, pieczętkę i podpis osoby wykonującej ekspozycję. Wszystkie te czynności składają się na prawidłowo technicznie wykonane badanie.

Z drugiej strony brak uwarunkowań prawnych dotyczących zawodu elektroradiologa i określenia obowiązków oraz zakresu odpowiedzialności natury zawodowej za technikę badania uniemożliwia ciągłe podnoszenie kwalifikacji przez elektroradiologów oraz doskonalenie przez nich swoich umiejętności. W związku z tym staż pracy nie ma tutaj znaczenia, małe bądź większe „grzechy” może popełniać każdy elektroradiolog. Przypomnienie dobrej praktyki oraz podstawowych zasad związanych z wykonywaniem badań może skłonić do zastanowienia się nad swoimi nawykami w pracy.

Każdy zawód medyczny wymaga doskonalenia swoich umiejętności i szlifowania ich z każdym pacjentem. Praca z pacjentem oraz wszelkie badania powinny być przeprowadzone w taki sposób, w jaki sami chcielibyśmy mieć je wykonane.

Piśmiennictwo

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 października 2021 r. w sprawie formy i szczegółowego zakresu wzorcowych medycznych procedur radiologicznych dla standardowych ekspozycji medycznych oraz szczegółowych medycznych procedur radiologicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1920).
2. Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie ogłoszenia wykazu wzorcowych procedur radiologicznych z zakresu radiologii – diagnostyki obrazowej i radiologii zabiegowej (Dz. Urz. Min. Zdrow. z 2015 r., poz. 78).
3. Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz ustawy o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1593).